

KARYS

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina: 3 mėn. 75 centai., Atskiro numerio 5 centai.

Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 12 Nr. «Kario» Redakcija. Telef. 90 Nr.

41 (177) Nr.

Kaunas, 1922 m. spalio mėn. 12 diena.

IV metai.

Atsisveikinant auksinus.

Ilgai barėsi ir tarėsi dėl savos valiutos įvedimo, pagaliau ją turime ir apyvartoje. Už praėjusį rugsėjo mėnesį kariai ir kiti valstybės tarnautojai gavo algas jau nauja valiuta — litais. Kiekvienas gavęs algą savais pinigais, tuoj ėmė skaityti, kiek čia išeis „drebuliniais“ — vokiškais. Suskaitęs, pamatė, kad yra gavęs bent keturis penkis kartus daugiau, negu už perėjusius mėnesius.

Tačiau lig tik pasirodžius pirmiesiems litams, pasklido tuoj gandų, kad nauji pinigai nebūsią pastovūs, kad jų kursas imsis kristi ir t. t. Daug kas, tai girdėdamas, skubinosi iškeisti kuriame nors banke gautuosios litus į senuosius jau įprastus auksinus. Pradžioje už 1 litą buvo mokama po 150—155 auks. Tūlam toji suma pasirodė labai didelė, ir nieko negalvodamas jis iškeitė visą savo algą iš kart. Bet po vienos kitos dienos už 1 litą mokėjo jau 170 auks., o kiek vėliau po 200 su viršum. Tie, kurie dar nebuvo iškeitę savo litų, žinoma, susilaikė su keitimu.

Mūsų valiuta, gyvendama pirmas savo gyvenimo dienas, negali, suprantamas dalykas, iškart sureguliuoti visą savo finansinį gyvenimą. Tam reikia ir laiko ir darbo. Įvairūs spekulantai stengiasi išnaudoti neaiškų momentą ir prisigaudyti, kaip kiti sako, drumsčiame vandenyje žuvies. Tokie žmonės įkalba dažnai kitiems, kad keistų litus į auksinus, ir čia pat siūlo savo patarnavimų. Pirkliai, perkainodami prekes, stengiasi „dėl visa ko“ šį tą uždėti, ir tuo būdu kainos nežmoniškai išsipučia. Žinoma, įvedus aukštesnę valiutą, kainos sulyginamai su buvusiomis turi pakilti, bet vis dėlto ne 200% ir 300% kaip kad kelia privatūs pirkliai. Kovai su tokiu nenatūraliu kainų kėlimu valdžia imasi, kiek tenka girdėti, atstatinkamų priemonių.

Nuo to, kaip bus galutinai sureguliuotos prekių kainos, pareis ir mūsų valiutos kursas. Dalykas, aišku, tuč tuojau neišsiaiškina, ir dar kurį laiką, tur būt, teks, taip sakant, „pagūžinėti“ su mūsų valiuta.

Daug taipogi priklauso nuo to, su kuriomis valstybėmis teks Lietuvai, įvedus savo valiutą, turėti prekybos santykių. Niekam nėra paslapties, kad, pavyzdžiui, mūsų kaimynė Vokietija, skirstydama prekes tarp kitų valstybių, nustato kainas atsižvelgdama į jų valiutos kursą. Tai ypačiai reiktų turėti galvoje.

Šitos ir daug kitų, čia mano nepažymėtų priežasčių, turės sureguliuoti mūsų ekonominį gyvenimą. Kurių reikia tmtis priemonių savo valiutos kursui palaikyti reikiamoje aukštumoje ir, apskritai, visam krašto ekonominiam gyvenimui sutvarkyti — tai jau valdžios dalykas. Mums, kariams, betgi reiktų atsiminti, kad keisti savo litus į vokiškas markes nėra jokios prasmės. Vokiečių markėmis krautosi net patys vokiečiai, stengdamiesi dažnai jas pakeisti pastovesne valiuta. O jei kartais ir prireikia mums vokiškų markių, tai reikia jų keisti tik tiek, kiek šiai dienai jų esame reikalingi. Vokiečių markės — ta vokiečių okupacijos liekana — ne šiandien rytoj išnyks iš gyvenimo, kaip kad išnyko rusų popiergaliai.

Mokėkime vertinti ir gerbti savo valiutą ir nesiduokime išnandojami įvairių vertėjų ir spekulentų. Kovoje su private išnandojama prekyba dėkimės prie karo ir civilių kooperatyvų. Eidami tuo keliu, pagerbsime ir litą ir geriau sutvarkysime savo ekonominį gyvenimą.

Pakekliškis.

Lietuvos Valstybės Konstitucija.

(G a l a s).

VIII—XIII skyriai numato jau ne bendra valstybinės valdžios sudarymo tvarką, bet atskiras vidaus gyvenimo klausimas. VIII skyrius kalba apie respublikos gynimą. Čia nustatomi tik du bendri, visiems suprantami principai: visų piliečių prievolė respublikos gynimu dalyvauti ir laidojimas valstybės globes ir aprūpinimo karių šeimoms ir kariams, nustojusiems einant karo tarnybą sveikatos ar gyvybės. Pati kariuomenės organizacija turi būti nustatyta atskiru, nekonstitucinių įstatu.

Taip pat turi būti nustatytos ir netekusių sveikatos ar gyvybės aprūpinimo būdas, nes apie tą būdą konstitucijoje nekalbama.

IX skyriuje kalbama apie mokyklų steigimą. Jas steigti, einant mūsų Konstitucija, gali pati valstybė, savivaldybės, visuomenės organizacijos ir atskiri asmenys. Tačiau valstybė, kad ir leisdama privalinėms organizacijoms ir žmonėms steigti ir leikyti mokyklas, pati vis dėlto palieka sau tų mokyklų prezūrą.

Pradžios mokslas yra privalomas, ir nemokamas visiems mokyklos amžiaus vaikams.

Atskirais straipsniais įvedamas privalomas tikybos mokymas. Šie straipsniai rišasi ir su X skyriumi, kuris pripažįsta visoms Lietuvos tikybinėms organizacijoms lygias valstybines teises. Be galo svarbiam dabarties sutvarkymo vidaus ekonominių santykių klausimu, pavestas XI konstitucijos skyrius. Čia pamatinis principas — darbo ir iniciatyvos laisvė. Tik tada kai toji laisvė kliudo vėšam reikalui, ji gali būti suvaržyta. Valstybė pasižada čia pat taip tvarkyti ūkį, kad kiekvienas pilietis turėtų darbo. Nors ir čia nenurodami būdai.

Ūkio gyvenimas, kad ir be galo svarbus valstybei, tačiau ne visada pakenčia visišką valstybės kontrolę. Čia tvarkant visas ūkio šakas, reikalinga ir tam tikra tų organų savivaldybė kurie netarpinai tvarko ūkį. Toki organai — ūkio, pramonės, prekybos darbo rūmai — dirba sutartinai su valstybe.

Žemės ūkio srityje pakartojamas jau priimtas dvarų porceliacijos principas ir globimas ypatingai smulkaus ir vidutinio žemės ūkio.

Ūkio sritys rišasi netarpinai au darbu ir jo apsaugojimu. Patys darbininkai to apsaugojimo praveisti negali, jiems eina į pagalbą valstybė. Atskirais įstatais turės būti apsaugotu darbininkai ligoje, senatvėje, nelaimingais atsitikimais ir nedarbo metu, taip pat globojama ir motinystė.

XII skyriuje kalbama apie valstybės finansus. Čia kalbama, kad naujus mokesnius gali skirti tik tai tam tikras seimo išleistas įstatymas: kad valstybės biudžetas turi būti vyriausybės įneštas ne vėliau, kaip kiekvienų metų spalį 15 d.

XIV. Konstitucijos keitimas ir papildymas.

Nors konstitucijos paprastai rašomos ir ilgesniam laikui bet gali būti reikalas jas pakeisti. Čia mūsų konstitucija, matyti norėdama išvengti per dažno konstitucijos keitimo, nustato tam pakeitimui ypatingus reikalavimus. Konstitucijos pakeitimo ar papildymo klausimą gali įnešti patsai Seimas, vyriausybė ar net 50 tūkstančių pilnateisių piliečių, kurie tuo reikalu turi kreiptis į Seimą. Jei tokią pataisą priims $\frac{1}{3}$ visų seimo atsvovų, tai konstitucija keičiama. Jei pataisą priima $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{5}$ dalių atstovų, tai toks pakeitimas statomas visuotinam balsavimui (referendum), jei to pareikalauš Prezidentas, ketvirta atstovų dalis arba 50.000 pilnateisių piliečių. Jei tokiam balsavime dalyvaus ne mažiau, kaip pusė piliečių, turinčių teisę balsuoti, ir prieš pakeitimą pasisakys ne mažiau kaip pusė balsavusių tai pakeitimas atmetamas.

Jei per tris mėnesius, Seimui priėmus pakeitimo projektą nieks nepareikalauš visuotino balsavimo, tai pakeitimas laikomas priimtu net priėmus jį tik $\frac{2}{3}$ atstovų balsų.

Am. Kap.

Adomas Mickevičius.

Kas pasirinkti vyru*).

— Koks yra skirtumas tarp poeto meilės ir filosofo meilės? — tarė jauna panelė įsmeigus su nepastikėjimu akis į savo slaugytoją.

— Verčiau man tiesiog pasakyk, — atsakė toji (o buvo tai sena ir prašmatni moteriškė) — kas panelėi labiau patinka ar poetas: Ivanas ar filosofas Vosylis?

— Ach! — tarė dusaudama panelė — abu yra dori vaikinai, abu įsimylėję mane, tačiau kiek kartų susimąstau, rodosi man, kad filosofas labiau mane myli. Argi nepastebėjai, kaip jis rausta, kada mane pamato? Paskutinį kartą, kai buvau įėjusi į salę, pasakojo apie nepaprastai svarbius ir gilius dalykus, apie pabaigą ir amžinybę, apie apskritimus ir kampus ir Dievas žino apie ką, ko tau neapsakyti neįstengsiu. Įsivaizdink tau filosofą aukščiau-

*) Šį kurinį yra parašęs A Mickevičiaus prancuziškai. Manoma kad didysis poetas bus jį parašęs maždaug 1827 met. būdamas Maskvoje.

siame įrodymų karštyje, tačiau lig tik mane pamatęs, pamiršo jis visų savo įrodymų galą. Jo kakta, kuri iki šiolei buvo užtraukta filosofijos debesimis ir rūku tuojau nušveto, o veidai nusidažė ružių spalva. Pasakė man, kad panašus esąs į maldų knygas, kurios, kad ir rimtos turinčios būti aptaisytos raudonais viršeliais, kad galėtų rasti sau vietos ir moterų kambarėlyje.

— Puikiausiai! suriko senelė — imk tas raudonas knygas, tekėk už filosofo Vosyliaus ir nustok kančiniusi žmones savo begaliniu svyravimu!

— Bet mano brangioji! — suriko svyruojanti gražuolė — kas gi bus su mano nelaimingu poetu? Ach! kad tu žinotum, kokių gražių jis rašo eilių, odų pasakų, ir vis mano garbei, o kas svarbiausia, tai visu tuo eilėraščiu spausdina dienraštyje. Su koku nekantrumu jis laukė išeinant tą laikraštį! Su koku pasigerėjimu ir džiaugsmu parnešė man pirmąjį lapą, vos atspansdintą ir dar šlapią su koku nekantrumu piaustė pirštu lapus, neturėdamas peilio po rankomis! Ir koku ten buvo gražių dalykų! Įsivaizduok sau: buvo ten žvaigždžių, palmių, paveikslų, idealų! Bet tu viso to nesuprantil... Žinok tik tai, kad mačiau ten savo vardą, atspausdintą di-

Vokiečių aviacija Amerikoje.

Dirbimui Vokietijoje cepelinų, t. y. orlaivių aparatų, lengvesnių už orą, kuriems ateltyje priklauso didelė rolė vežant keleivius ir krovinius oru į tolimas vietas, Antanta padarė galą: ji aprėžė oro laivyno kietosios sistemos oro talpumo maksimumą 30.009 kub. metrų. Tuo tarpu prie dabartinio orlaivių technikos išstobūlinimo dirbimas orlaivių mažesnių, kaip 70.000 — 80.000 kub. metrų oro talpumo, yra netikslus ir neapsimoka.

Bet Vokietija iš tos padėties išėjimą iš dalies rado persiunčiusi didelę Vokiečių aviacijos dalį į Amerikos Jungtines Valstybes.

Įsikūrė vokiečių Amerikos akcionierių bendrovė vardu «Schütte - Lanz - Kanzern». Derybos tai bendrovei įkurti prasidėjo, kaip dabar pasirodo, jau 1919 m., bet tik šiais metais pasiekė galutinų rezultatų; dabar įkurta visa eilė bendrovių, kurios stato sau tikslu, sujungus Amerikos kapitalą ir Vokiečių techniką, įvesti Amerikos kontinente, o paskui tarp Amerikos ir kitų kontinentų oro susisiekimą milžiniškais orlaivių aparatais.

Vokiečių oro laivyno pramonei šitokią kombinaciją yra naudinga tuo, kad oro laivyno aparatai bus dirbami Amerikoje po Amerikos vėliava, apsaugojami nuo karo kontrolės komisijų, garantijos komitetų ir kt.

Čia vienas dalykas rodosi nuostabus: kad Amerikos technikai, kurie oro laivyno srityje patys yra pasiekę žymių rezultatų, ne tikai sutiko įsileisti vokiečius į Ameriką, bet net daug jiems padėjo. Tačiau tai jie padarė teisingai samprotaudami, kad Vokiečių oro laivyno pramonė, per ketverius sunkius buvusio karo metus padariusi didelių materialių išlaidų, yra įgijusi didelio tos srities prityrimo.

Amerikiečiai susidūrė su klausimu, ar jiems pereiti patiems visą tą kelią, sujungtą su didelėmis materialėmis išlaidomis, ar pasinaudoti jau aiškiu vokiečių pramonės prityrimu, darant jiems kai kurių medžiaginių nusileidimų, patenkinančių abi puses. Būdami praktikos žmonės, amerikiečiai nuėjo antruoju keliu, ir tuo būdu buvo įkurta vokiečių Amerikos bendrovė vardu „General Air Service Corporation“, su dideliu kapitalu; toji bendrovė susideda iš visos

eilės akcionierių bendrovių orlaivių aparatams dirbti, oro linijoms taisyti ir reikalingai statomajai medžiagai ruošti, kad galima būtų kaip reikiant aprūpinti oro susisiekimo linijas. Visose tose bendrovėse vokiečiai užtikrino sau didelės įtakos, ir kai kurios iš jų net galima pavadinti beveik grynai vokiškomis.

Tuo tarpu manoma įtaisyti Amerikos kontinente visą eilę oro linijų, kurios, išeidamos iš Nau Jorko siektų Čikagą ir plačiai plėstųsi į vakarus ir į pietus visoje Amerikoje. Atsižvelgiant į vokiečių prityrimą orlaiviams statyti, manoma toms linijoms dirbti milžiniškus orlaivius, kuriuose tilps nuo 110.000 iki 150.000 kub. metrų gazo.

Pirmenybė atiduodama tokio milžiniško tipo laivams delto, kad jie duoda nepavojingą ir patogų būdą važinėti keleiviams, o tik tada apsimoka statymo išlaidos.

Turint vokiečių prityrimą, būtų klaidinga pradėti nuo mažesnio tipo — 70.000 — 80.000 kub. metrų oro talpumo — laivų; jie vis delto nėra apsaugoti nuo įvairių atsitikimų ir gali galų gale diskredituoti tą naują susisiekimo būdą ir pelno vietoje duoti tik nuostolių.

Mums tuo tarpu sunku įsivaizdinti, kaip atrodys toks oro milžinas. Ilgumo jis 275 metrų, jo diametras pačioje plačioje vietoje 35 metrai, o pilnas aukštis, skaitant nuo apatinio gondolos krašto iki viršutinio laivo kūno krašto—39 metrai.

Jei tokį milžiną pastatytume Kaune, Laisvės Alėjoje, tai jo uodega būtų prie įgulos bažnyčios, o priešakinis galas atsidurėtų už Metropolio viešbučio; gatvės platumo vargiai užtektų laivo kūnui, o jo aukštis kelis kart būtų aukštesnis už namų aukštį. Jada toksai laivas su penkių motorų pagalba; tik motorai veikia nepriklausomai nuo vienas kito ir išdalyti įvairiose laivo vietose; kiekvienas iš motorų yra 800 arklių pajėgų. Bendros jo pajėgos — 4000 arklių—pavartojus ją elektros stotiai, užtektų 100.000 elektros 25 žvakių lempučių, t. y. toji elektros šviesa patenkinėtų vidutinį miestą.

delėmis raidėmis Spraininko duktė ir generolo našlė net pagelto iš pavydo. Mano vardas dienraštyje!

— Tai tiesai — sumurmėjo slaugytoja;—aš nepakenčiu tos generolo našlės, kuri plepa visur, kad esanti jaunesnė už mane. Ach! kad taip tavo poetas galėtų padaryti, kad toji generolienė nusprogtų iš pavydo! tekėk už poetą!

— Bet kiti pasakoja, — atsiduso panelė — kad poetai esą nepastovūs. Aš pati žinau, kad Ivanas jau ne vienai moteriai yra rašęs eilių ir pasakų. O kai filosofas; tai dėl jo širdies esu tikra. Be bibliotekų neina jis nekur, kalba įsikarščiaęs tik apie knygas. Ir jei vedęs galėtų ką įsimylėti, tai tik skritulį, nes esu girdėjusi jį kalbant, kad nėra nieko gražesnio ir tobulesnio pasaulyje už skritulį. Sunku būti pavydžiai dėl geometrijos figūros; nebaisus tai priešas.

— Kalbi tiesą, mano brangioji, kalbi didelę tiesą bijodamasi nepastovaus vyro. Mano amžinatilsis vyras (duok jam Dieve dangaus karalystę!) skundėsi manim ne kartą, kada jam kartais išdirbdavau lazda šonkaulius, nors ne kartą buvo to užsitarnavęs dėl s o neištikimumo. Vargšas mano kapralas! — man

rodos, kad jis buvo irgi poetas, nes dažnai dainuodavo tą dainelę: „Odie gusary prežnich liet?“ — ir dėl to jis būdavo toks sudribęs.

— Bet — tarė panelė — poetas prisiekė man visomis Tenaro *) dievybėmis, kad man būsiąs ištikimas.

Verčiau, žiūrėjo į mane ir su ašaromis akyse prisiekė man; prisipažinsiu tau, kad mane labai sujaudino. Filosofo nesu mačiusi niekad verkiančio. Aš norėčiau turėti jautresnį vyrą. Kiek kartų užeis man noras verkti, teverkia ir mano vyras; o kad man patiktų apalpti, mano poetas numirtų iš gailėsčio, tuo tarpu kaip filosofas lieptų ieškoti daktaro.

— Gerai sakai! puikiausiai! — sušuko slaugytoja plūdama delnais: — abejojantis vyras tai tikra nelaimė. Aš pati buvau mėginusi apalpti du kartu; ar žinai, ką padarė tada tasai kapralas, mano vyras?... Susuko didelę iš popierio, uždegė ją iš vieno galo, o kitą įsikišo į burną ir pustelėjo man į nosį tiek dūmų, kad lavoną būtų prikėles.

*) Tenaras, Lakonijos dalis, žiandien Matopanos, an trola, kuri turėjo būti vienu iš pragero įėjimų

Milžiniškame laivo kūne, kaip rodo išbandyta sistema, randasi atskiri gazo skyriai; jie telpa tarp skersinių žiedų ir primena savo pavidalu dėšros karnelius, kur kiekvieno tokio karnelio plotumas siekia iki 35 metrų. Jiems pripildyti manoma pritaisyti Helium'o dujas, kurių yra Amerikos gamtoje daugelyje vietų ir delto, palyginti, kaštuoja jos nebrangiai. Tų dujų yra dar ta didelė pirmenybė, kad jos nesibijo ugnies, ir todėl visi griežti ir varžanti draudimai keleiviams rūkyti ir tt. visiškai atpuola.

Keleivių gyvenimas tuose milžiniškuose orlaiviuose bus panašus į gyvenimą dideliuose vandenyne garlaiviuose, ir net malonesnis, kadangi tiek nemaloni marių liga orlaivio keleivių, tur būt, nelies dėl didelio oro milžino pastovumo ir lengvos eisenos.

Normalis didelio orlaivio ekipažas bus apie 50 žmonių. Išskaičius ekipažo atsargos degamąją medžiagą, paštą ir keleivius, lieka dar 90.000 klg. laivo talpumo. Degamosios medžiagos kiekybė pareina nuo kello tolymo. Pervažiuoti vandenynui nuo Nau Jorko iki Hamburgo reikės iki 30 tonų benzino, alyvos ir kt. medžiagos, taigi dar 50.000 klg. laivo

talpumo atliks paštui ir keleiviams. Jei skaitysime, kad vienas keleivis su savo važma vidutiniai sveria iki 200 klg., tai, vadinasi galės sutilpti dar iki 500 keleivių su savo važmomis.

Normalus didelių orlaivių greitis numatomas 100 kilometrų per valandą, bet jis galės būti padidintas iki 150 klmf.

Šitokiu greitumu nuvažiuoti iš Nau Yorko į Hamburgą užteks 50 — 60 val.

Iš pradžių, kaip jau buvo pirmiau sakyta, vokiečių Amerikos bendrovė mano daryti visą eilę oro linijų Amerikos kontinente, bet neabejotina, kad tą darbą užbaigusi, ji imsisi oro susisiekimo per vandenyną. Tuo būdu susisiekimo greitumas žemėje padidės maždaug dveja tiek, ir įvyks perversmė, panaši į perėjimą nuo pašto vežimo iki geležinkelio traukinių. Tokios perversmės laikas, be abejo, atėjo, ir spartus technikos bandymų vystymasis, kuriam ne mažai yra padėjęs ir buvęs karas, leidžia tikėtis, kad galutiną žmogaus oro užkariavimą galėsime, palyginti, greitu laiku laikyti per įvykusį faktą.

J. Betcheris.

Kitų valstybių armijos.

Čekai Slovakai.

1918-19 metais Čekų Slovakų valstybė užėmė 140.968 kv. kilometrų plotą su 13,7 milijono gyventojų.

Gyventojų sudėtis tautybės atžvilgiu labai įvairi; čekai slovakai sudaro tik 59% visų gyventojų, paskui eina vokiečiai, kurie sudaro 27%, ir pagaliau—vengrai, lenkai, žydai ir kit. tautybės. Valstiečiai sudaro 46%, kiti 56% — miesto gyventojai.

Čekų slovaku armija yra kilusi iš čekų slovaku legijonų, sudarytų per pasaulinį karą Rusijoje, Italijoje ir Prancūzijoje; tos armijos yra, viso 200.000 žmonių. Kalbamieji legijonai susidarė iš čekų, gyvenančių paskelbus karą užsieniuose, o ypačiai iš pabėgėlių ir karo belaisvių, kurie kovojo per karą Antantos pusėje, t. y. prieš savo tėvynę.

Tic legijonai, pasilikę Rusijoje po Lietuvių Brastos taikos, dalyvavo namų kare, kovodami daugiausia Kolčako armijoje. Suirus Kolčako armijai jie grįžo į tėvynę.

Čekų slovaku armijos sudarymas ir organizacija buvo didelėje prancūzų įtakoje, kurioje tebėra ir dabar. Nuo Austro Vengrijos ir Antantos taikos Pragoje darbuojasi prancūzų karo misija, susidedanti iš 70 oficerių ir 50 kareivių; be to, tam tikras prancūzų oficerių staciūsus užima čekų slovaku armijoje aukštesnes vietas, ypačiai generaliniame štabe ir karo mokslo įstaigoje.

Vyriausiuoju armijos vadu, tiek taikos, tiek karo metu, yra čekų slovaku respublikos prezidentas. Komandos valdžia yra valstybės apsaugos ministerio rankose; į ministeriją įeina taipogi generalinis štabas su prancūzų generolu Mittelhauseru priekyje.

Dabar yra nustatyta įstatymu ramiojo laiko armijai 80.000 oficerių ir 142.000 puskarininkų ir kareivių.

Susideda ji iš šių kariuomenės dalių: 76 pėst. pulkai (254 batalionai); 10 rait. pulkų (70 eskadronų); 38 artil. pulkai (tame skaičiuje 216 lengvų ir 189 sunkių baterijų); 14 sapierių batalionų ir 475 kovos orlaivių.

Tai biaurybė! tai nelabasis! Manau, kad jis turėjo būti kiek ir filosofas. Gerai apsvaščiusi dalyką, pasakysiu tau, kad laikau poeto pusę.

— Ach! kad jis tik nebūtų per daug lepus! — pertraukė panelė. — Jis kas valandėlė maino ūpą. Kritikuoja kartais mano rūbus, juokiasi iš mano posakių, skundžiasi dėl mano žiaurumo, dėl nepastovumo, elgiasi su manim griežtai.. ach tu Dieve! koks jis esti nepakenčiamas! Tada kreipiuosi į filosofą: visada ramus, patenkintas, pasitikintis. O kai aš sėdžiu susimąčiusi dėl poeto keistumų, filosofas yra tikras, kad mano dvasia įklimpusi iki pat ausų tezėse, kurias jis prieš mane vysto. Niekad jis nėra manęs pavadinęs nei žiauria, nei nepastovia. Paskutinį kartą pasakė man, kad esu jo absoliutas, kas mano išmanymu turi reikšti, kad būsiu jo likimo absoliutinė ponija.

— Absoliutinė ponija. Dievuliau tu mano, tai nėra ko daugiau čia ir kalbėti: tekėk už filosofo, tik

tuoju šandien, llepk jį tuoj pašaukti. Ach! kaip gaila, kad mano kapralas nebuvo filosofas.

— O tačiau aš negaliu priešintis, — pertraukė panelė — kad poetas turi labai didelių gerumų; turi jisai nažą kaimelį, su geru pelnu, mėgsta linksmai gyventi, paūžti su draugais. Galiu būti tikra, kad jo namuose nebus nuobodu.

— Reikėjo tat man pasakyti anksčiau — suriko sena slangytoja: — toksai gyvenimo būdas ir man labai tinka; drąsiai gali tekėti už poeto, o mane padarysite intendante jūsų dvare.

— Neilgai tat vis delto trukty — tarė jauna mergaitė, kraipydama liūdnai galvelę. — Mėgsta jis švaisyti pinigais ir bematant praūš viską, ką turi. Tai labai pavojingas dalykas tas užimas!... Nes koks po to bausis nusialimas! Ach! filosofas labai gerai įvarkosi ir yra be galio taupus.

Šarvuotų dalių skaičius dar griežtai nenustatytas. Nuolatinė armija dalinasi į 6 korpusus, į kuriuos įeina 15 pėstijos divizijų ir kai kurie atskirų pėstijos brigadų skaičius, 4 kalnų baterijos ir 5 kavalerijos brigados.

Pėstijos divizija susideda iš 2 brigadų, 2 pėstijos pulkais kiekvienai pėstijos pulkas susideda iš 3 batalionų, o kiekvienas batalionas — iš 3 pėstininkų ir 1 kulkosvaidžių kuopos.

Be to, į divizijas įeina: 1 artilerijos brigada, susidedanti iš 1 lengvojo artilerijos pulko ir 1 sunkiosios lauko artilerijos pulko ir 1 lauko artilerijos skyrius 3 baterijomis; dvi kalnų patrankos reikale duodamos pėstijos dalims palydovais.

Iš viso pėstijoje yra 76 pėstininkų pulkai, 10 saulinių batalionų ir 16 atsargos batalionų, iš viso 254 batalionai.

Raitija. Raitijos brigada susideda iš 2 pulkų, o kiekvienas pulkas iš 6 eskadronų, 1 kulkosvaidžių eskadrono ir 1 sapierių būrio.

Artilerijos yra šios kategorijos.

1) Pėstijos lydinti artilerija (kalnų patrankos 7,5 cm. kalibro). Ji priklauso pėstijai ir suskirstyta į divizijos kalnų artilerijos skyrius, 3 baterijomis kiekvienas.

2) Divizijų artilerija.

Sudėtis:

1 lengvas lauko artilerijos pulkas iš 3-jų lengvų lauko gaubicų baterijų 6 patrankomis kiekviena.

1 sunkios artilerijos pulkas iš 4 sunkiųjų 15 cm. kalibro lauko gaubicų baterijų ir 2 sunkiųjų 10,5 cm. kalibro patrankų baterijų.

Be to, divizijos artilerija dažnai sustiprinama lauko ar sunkiuoju artilerijos pulku (patrankos 12, 15 ir 24 cm. kalibro arba gaubicos 15 ir 21 cm. kalibro).

3) Armijos artilerija.

Ji priskiriama prie armijų ir susideda iš lauko artilerijos pulkų, sunkiosios artilerijos skyrių su autotraukimu ir ypatingų sujungimų (minosvaidžių pulkai, artilerijos pulkai apsiginti nuo orlaivių ir kit.)

4) Tvirtovių artilerija.

Ji susideda iš 2 artilerijos brigadų, kiekvienoje bri-

gadoje—4 batalionai (patrankos 15 ir 24 cm. kalibro, gaubicos 15 cm. kalibro ir mortyros 21 cm. kalibro).

Dabartiniu laiku Čekų Slovakų armijoje yra

216 lengvų baterijų;

65 sunkiųjų lauko baterijų,

110 sunkiųjų baterijų ir

14 sunkiausios artilerijos baterijų (daugiau kaip 21 cm. kalibro).

Iš aukščiau nurodytų skaičių matyti, kad Čekų Slovakijos armija labai gerai aprūpinta artilerija. Čia yra prancūzų armijos organizatorių, įtakos, o antra vertus prancūzai gerai aprūpino tą armiją šaldies medžiaga, užgrobta, per Didįjį arą, o iš dalies savo karo pramonės gaminiais.

Be to, yra dar specialių korpusų dalių:

2 pionierių pulku,

5 sapierių pulkai,

6 automobilių batalionai

ir 6 gurguolės batalionai su arkliais.

Kiekvienas sapierių pulkas susideda iš 6 batalionų 4 kuopomis kiekvienas ir 1 tiltų kuopos. Neskaitant jau aukščiau paduotų artilerijos dalių, yra dar šios specialės priskirtos prie armijų dalys:

1 telegrafo pulkas 3 batalionais.

1 geležinkelių pulkas iš 2 batalionų ir

2 oro laivyno pulku.

Oro laivyno pulkų yra iš viso 34 kuopos su 575 kovos orlaiviai.

Apinklavimas.

Pėstija apinkluota Manlichero sistemos šautuvais, sunkiais ir lengvais kulkosvaidžiais. Raitija apinkluota tos pačios sistemos karabinais ir kardais; kulkosvaidžių eskadronas turi lengvų ir sunkiųjų kulkosvaidžių; priskirtos prie artilerijos motociklistų kuopos turi lengvų ir sunkiųjų kulkosvaidžių ant ratų. Artilerija apinkluota austrų lauko 8 cm. kalibro patrankomis ir lengva lauko 10,5 cm. kalibro gaubica. Be to, yra 10, 15 ir 24 cm. kalibro patrankų ir 12,15, 21 ir 30,5 cm. kalibro sunkiųjų. Lauko armijoje yra 24 baterijos (nuo 15 iki 30,5 cm. kalibro), kurios vežamos autotraukiniu. Yra taipogi didelė gazo atsarga artilerijai.

Manoma sudaryti tankų dalių; tankai, tur būt, bus prancūzų pavyzdžio.

Tai man jau daugiau apie poetą nekalbėk! Būsi filosofo žmona ir tiek.

— Bet, — pertraukė mūsų gražuolė — jei tau pasakiau kad filosofas yra taupus, tai pamiršau pridėti, kad nabagas neturi ko taupyti; jis šiandien jau yra toks neturingas, koks poetas, tur būt, bus ne užilgo.

— Jei taip, — atsiliepė su didžiausiu rimtumu slaugytoja — tai tau patariu ištekėti už mūsų seno miesto viršininko Boriso.

Tiesa jis niekad nekalba nei apie idealą, nei apie absoliutą, bet už tat turi puikius akmeninius namus trimis aukštais Maskvoje Tvero gatvėje ir be to dvidešimt tūkstančių rublių ir penkiasdešimt kapeikų gryno pelno.

Iš tos kalbos, kuri buvo vedama vakare vienu namų sienkstyje, išeina aikštėn beveik savaime išsprendimas.

Norėjau jau tuo ir užbaigti, tačiau matydamas, kokia svarbi yra medžiaga, kada dalykas liečia poetus ir filosofus, o be to įdrąsintas mano publikos kančiomis, pasiryžtu pridėti nuo savęs dar keletą žodžių.

Peržiūrėdamas isimylėjusių poetų ir filosofų gyvenimą, esu pastebėjęs, kad esama didelio elgimosi skirtumo tokiais atsitikimais tarp tų dviejų rūšių žmonių. Beveik visi poetai aprašinėja savo meilės istoriją, prisimindami net mažiausias smulkmenas, liečiančias jų mylimas; bet tie patys lig tik vedę, nebekalba nė žodžio apie savo vedybas ir ramiausiai tyli apie savo žmonas. Priešingai esti su filosofais: apie jų meilės istoriją pamiršta jų ainiai, bet užtat jų žmonių istorija esti garsesnė negu to sau priderėtų linkėti. Žinote puikiai, kaip meilikavo Ovidijus, Petrarka ir kiti: gauti atskleisti „Meilės būdą“ arba sonetą apie Laurą ar Glicerą; galima ten viską sužinoti. Ką yra daręs Sokratas, kad patrauktų Ksantipos širdį, apie tai nieks nieko nežino; bet užtat kiekviename anekdotų rinkinyje galima rasti tūkstančius tos nelaimingos žmonos pajuokimų.

Prieinu vadinti prie išvados, kad poetai, vedę, tampa filosofais, o filosofai po savo vedybų puola į satiroa poeziją. Moterims lieka nuspręsti, katra iš tų dviejų sistemų labiau joms patinka. Kas yra betgi bendra tų dviejų rūšių žmonių filosofų ir poetų, likime, tai patys galutinas jų meilės išsprendimas. Trūksta joms

Karo įstatymas.

Dabartiniu laiku būtinos tarnybos laikas Čekų Slovakuose yra 2 metai, nuo 1923 m. bus pereita prie 18 mėnesių tarnybos, o nuo 1926 m. prie 14 mėnesių. Atleistieji iš būtinos tarnybos priskaitomi prie 1 atsargos 18-kai mėnesių t. y. iki 40 metų amžiaus, paskui — prie II-os atsargos arba apsaugos dar 10 m., t. y. iki 50 metų amžiaus.

Naujokai šaukiami kasmet spalio mėn. Kiekvienas šaukimas vidutiniškai duoda 50.000 naujokų. Dabartiniu laiku kariuomenėje yra vyrai 1900 ir 1901 metų gimimo. Be to, kariuomenėje tarnauja dar viršaus 100.000 puskarininkių, kurie yra pasižadėję ištarnauti trumpesnį ar ilgesnį laiką.

Karo biudžetas.

Šių 1922 m. išlaidos karo reikalams siekia 3 milijardų čekų kronų (viena čekų krona lygi dabar maždaug 45 vokiečių markėms), bendros valstybės išlaidos: 21 milijardas; tokiu būdu išlaidos karo reikalams siekia $\frac{1}{7}$ visų valstybės išlaidų.

Apskritai, Čekų Slovakų armija reikia laikyti gerai ir gausiai aprūpinta visomis šių laikų karo ir technikos priemonėmis, bet jų sudėties įvairumas, žinoma, negali pasilikti be įtakos armijos mokymui, dvasiai ir drausmei; čia labai kenksmingai atsiliepia antagonizmas tarp čekų ir vokiečių iš vienos pusės ir čekų ir vengrų iš antros. Delto šitos dar jaunos armijos negalima jau laikyti aukštai pastatyta visais atžvilgiais.

J. Betcheris.

Kaip lavintis skaitymu?

(Žiūr. „Kario“ 38 Nr.)

VI.

Į bendrą žinijos sritį, kuri yra reikalinga kiekvienam pradedančiam lavintis, įeina dar gamtos mokslai ir istorija.

Gamtos mokslų pradai surišti tiesioginai su geografija. Savamokslis, mokydamasis geografiją, jau nuolat susiduria su įvairiais gamtos reiškiniais, kurie geografijoje bendrai yra paliečiami ir tik gamtos mokslų yra plačiau nušviečiami. Bendrų gamtos reiškinų paaiškinimų galima gauti iš Ledoux — Pirmosios pamokos iš gamtos mokslo ir 50 prirengiamųjų pamokų iš gamtos mokslų. Pirmojoje knygutėje kalbama apie negyvąją gamtą — žemę, vandenį, orą, antrojoje — apie dirbamą žemę ir augalus. Taip pat šitos gamtos mokslo dalis liečia ir Poliaus Bero — Dievo galybė (dvi dalys), Stankevičiaus — Negyvoji gamta ir Barono — Gamtos pradžiamokslis (I dalis. Negyvoji gamta).

Visų tų vadovėlių patogiausias savamokslui mokinintis — Ledoux. Nors jis rašytas vaikams* ir labiau populus už Stankevičiaus ir Barono vadovėlius, tačiau kaip tik dėl tos priežasties jis patogiausias savamokslui.

Kaip ir kituose moksluose, ir čia svarbiausias dalykas — bandymas, tyrimas. Ne viena žinia nebus tvirta, neatneš pilnos naudos, jei nebus patikrinta atitinkamu

bandymu, paremta prityrimu. Ir Ledoux duoda kiekvienai pamokai nurodymų, koki prietaisai reikalingi kiekvienam bandymui, kaip tie bandymai reikia pastatyti, kad jie leistų patikrinti teisingumą viso, kas pamokoje buvo kalbama. Savamokslis turi stengtis visus tuos bandymus savaimingai atlikti. Visa reikalinga bandymams medžiaga paprastai randama po ranka kokių ypatyngų prietaisų ir didelių lėšų čia nereikia.

Žinoma, patys bandymai pradžioje nepavyks. Teks daug pavargti, kol mokinys pasieks to rezultato, kurį, pradedamas bandymą, buvo norėjęs pasiekti. Tik dėl šio nusiminti nereikia: nepavykęs bandymas lygiai tiek pat moko, kaip ir pilnai pavykęs; jis verčia ieškoti padarytų klaidų, o tas klaidas taisydami išmokstame ir paties dalyko.

Tik ir čionai neturime pamiršti vieno: kad ir knyga ir bandymas, atliktas kambaryje, kad ir duos; mums šiokių tokių žinių, vis dėlto nesuteiks mums pilno gamtos reiškinų supratimo. Reikia stengtis mokymasi iš knygų paremti netarpinu gamtos reiškinų stebėjimu ir aiškinimu ar kartojimu kambaryje. Knyga pati nesupažindins mus su gamta, ji tik paaiškins matytus, bet nesuprantamus reiškinius. Kurių reiškinų neteks mums patiems matyti ar išbandyti, tų niekad tvirtai nemokėsime.

Susipažinę kiek su negyvąja gamta, einame prie vadinamosios gyvosios gamtos — žmogaus kūno, augalų ir gyvulių pažinimo. Čia irgi ne maža jau turime

svarbiausio gerumo; spėjate, kad kalbų apie pinigus. Poetas, kuris rašė ir garbino per visą savo jaunystės gyvenimą, barškina pagaliau į savo mylimos duris ir sako kaip La Fontaine'o žiogas: „Dainavau per visą vasarą“. — „Pašoki sau dabar!“ — atsako prašmatni ateičiai skruzdė.

Filosofo dažnai esti tas pats likimas, o kad ir pasiseka jam pavergti mylimos grožybės širdį, argi jis esti laimingas? Pasiklausykime Svifto.

Taigi dekanas Sviftas lygina filosofo galvą su tuo įnagiu, kurį poetas Sina bepročių namuose glaudžia prie savo krūtinės, tai yra su šluota. „Filosofo galva, sako jis, yra žalia, kol jauna; nori jina išvalyti

pasaulį. Perbėga ji visus gamtos kambarius ir visus padarų kampus, kaip šluota. Su laiku toji šluota nuostoja savo lapų, pasidaro plika; tada sena boba varto ją kurį laiką kaip tinkama, kol išmeta ją pro langą į krūvą purvų ir šiukšlių“.

Kas gi tada geresnis: poetas ar filosofas? Tęsprendie tat moters, bet atsiprašydamas vieno ir antro aš tuo tarpu balsuoju už miesto viršininką Borišą, kuris turi didelius akmeninius namus ir gryno pelno dvidešimt tūkstančių rublių ir penkiasdešimt kapeikų.

Vertė Demetra.

tinkamų vadovėlių. Su žmogaus kūnu stengiasi mūsų supažindinti Stankevičiaus „Žmogaus kūnas“ ir iš dalies Poliaus Bero vadovėlis. Su botanika to pat Stankevičiaus — „Botanikos“ dvi dalys ir „Augalų fiziologija“, Barono — „Gyvoji gamta“, Borodino — „Botanikos vadovėlis“, minėto jau Ledoux antroji dalis, Poliaus — „Botanika“, Vilkaičio — „Žiedas“, Vogelio ir kitų botanikos vadovėliai. Visų tų vadovėlių nėra prasmės studijuoti — čia įvairioje tvarkoje pakartojama tas pats — užteks vieno kokio vadovėlio, kuris pateks į rankas. Svarbiausias, pvz., botanikos studijavimo tikslas, tai nuodugnai iširti augalų gyvenimo sąlygas ir mokėti pažinti bent svarbiausius Lietuvos augalus. Čia gali padėti ir Avižiaus — „Raktas augalams pažinti“. Tenka ir čia pačiam augalus rinkti, džiovinti ir tvarkyti tais pažymiais, kuriais skiriasi vieni augalai nuo kitų. Augalų sudėčiai ir gyvenimui pažinti paprastai reikalingas mikroskopas — tam tikra kelių didinamųjų stiklų kombinacija, kuri padidina kelis šimtus kartų kiekvieną daiktą. Savamokslui, žinoma, retai kur pavyks naudotis mikroskopu. Kad jis ir čia pats galėtų šį tą savo prityrimu pastebėti, ne vien knygai tikėti, pravartu įsigyti nors paprastą lupą — didinamąjį stiklą, kurs keliasdešimtis ar bent keliolika kartų padidina kiekvieną daiktą. Toksai stiklas, kad ir neduos galimybės pamatyti visų smulkmenų, vis dėlto bendrų supratimų apie augalų gyvenimą, be abejo, duos. Renkant ir tvarkant augalus, reikia stengtis sužinoti visų augalų lietuviškus vardus. Čia gali daug padėti ir kaimo moters, kurios užsiimdamos žmonių gydymu, nuolatos rankioja visokias žoles ir jas naudoja gydymui. Gydo jos labai prastai, bet neretai labai gerai pažįsta žoles ir jų pavadinimus. Mokslo ieškantis neturi gėdytis jo ieškoti visur, kur tik gali. Ir daug kur ir visai nemokyti, nemokanti nei skaityti nei rašyti žmonės, gali pamokyti ir labai apšviestą žmogų. O

kas dėl žolių, augalų, gyvulių ir paukščių pavadinimų, tai ir mūsų mokslininkai daugiausia mokosi iš tų paprastų žmonių. Todėl savamokslui juoba iš jų reikėtų mokytis.

Panašiai teks mokytis ir apie gyvulius — zoologijos. Čia turime Elisono ir Stankevičiaus vadovėlius. Turime prieinamai parašytus Rubakino apsakymėlius iš gyvulių gyvenimo. Ir čia vadovėlis tik viena mokslo dalis, o svarbiausia tai stebėjimas gyvulių gyvenimo savybių pačioje gamtoje, kiek tai yra galima mūsų gyvenimo sąlygose. Gyvulių anatomijai — kūno sudėčiai pažinti, būtinai reikia išmokti pačiam tam tikru peiliu — lancetu, kurio nors gyvulio griaučius nuvalyti, taip pat ir kitas kūno dalis. Pažinę vieną kurį gyvulį, lengvai jau suprasime atskirų gyvulių skirtumus. Ne pro šalį bus pažiūrėti ir kiaulių ar karvių skerdimo; daugelis nesuprantamų ir nežinomų organų čia visai paaiškės. Juk ir mūsų kaimo gospadinės paprastai kur geriau už vyrus pažįsta gyvulių anatomiją, nes pačios savo rankomis tuos gyvulius ir paukščius piausto.

Gyvuliams ir paukščiams pažinti daug gali padėti „Kultūros“ bendrovės išleistas Bremono žinduolių, paukščių ir šaltakraujų gyvulių albumai, kurių yra kiekvienoje dalyje.

Kiek sunkiau bus pažinti žmogaus kūną, nes čia vargu ar teks kam gauti žmogaus lavonas piaustyti. Taigi čia reikia ieškoti sudedamų modelių, kur yra parodyta viso žmogaus kūno sudėtis arba naudotis paveikslėliais ir savo kūne stengtis rasti visus tuos organus, apie kuriuos vadovėlyje kalbama.

(Bus daugiau).

V. B.—K.

Teatras senovėje ir dabar.

Teatras yra atsiradęs senovės Graikuose. Teatro trobesiai ten būdavo vartojami ne tik vaidinimams toje prasmėje, kurioje tas žodis suprantamas šiandien, bet ir apskritai visoms iškilmėms, surištomis su dievo Dioniso šventėmis.

Pačioje pradžioje teatro konstrukcija buvo visai prasta: visas teatras tilpo viename kambaryje, kur vidury buvo «orchestro» — apskrita aikštė, kurioje eidavo šokiai, dainos ir kitos šventės iškilmės. Aplinkui tą «orchestrą» stovėjo publika. Vėliau publikos sėdimos ir stovimos vietos buvo atskirtos nuo «orchestro» ir buvo dažniausiai talpinamos kalnų šlaituose; tuo būdu atsirado vadinamasis teatronas.

Pačią svarbiają vaidinimų rolę atlikdavo Graikuose choras; su juo kalbėdavosi iš pradžių vienas, paskum du akterai. Tie vaidintojai užimdavo tam tikros iškeltos aukštin aikštelės — thymelės — laiptus.

Išsivysčius graikų dramai, 5-me amžiuje prieš Kristų, buvo įvestas teatre ir «skēnion»; tai buvo nedidelis medinis trobesys, iš kurio išeidavo, o pabaigę vaidinimą įeidavo vaidilos.

Tuo būdu graikų teatro dalys buvo šios: publikos vieta pasagos pavidalo, su amfiteatro vietomis (tų vietų eilės buvo atskirtos vienu ar dviem perėjimais — diazomais, ir tokiu būdu pasidarydavo lyg du trys aukštai; su tam tikrų kopečių pagalba toji vieta būdavo suskirstoma trikampiškai skyriais — «kerkis»); antroji teatro dalis — orchestro ir skēnion.

Graikų teatrai buvo gana dideli; pavz., Atėnų teatras galėjo sutalpinti 14.000 publikos, o Megalopoliso — 20.000. Charakteringa, kad graikų teatrai būdavo be stogų.

Vaidintojų kostiumams buvo išdirbtos griežtos taisyklės. Garsus graikų dramatininkas Eschilas buvo įvedęs aukštą koturną ir kaukę. Naudodamies kaukėmis, moterų roles galėdavo atlikti ir vyrai.

Dramos kuriniai, kurie buvo statomi graikų teatruose, buvo be galo ilgi: jie tęsdavosi net tris dienas; todėl publika, eidama į teatrą, pasiimdavo su savim užtenkamai maisto. Paprastai graikai statydavo tragediją, kurios būdavo trys dalys, o jos gale — komedija. Tragikus apdavanodavo dažnai lauro vainiku, o komikus — vynu.

Antroji senovės garsi tauta — romėnai — įvedė pas save teatrą daug vėliau, perėmę jį nuo graikų. Romėnų pirmykščio teatro, lygiai kaip ir graikų, buvo trys dalys: publikos (cavea) dalis su tokiu pat amfiteatru ir skyriais, orchestro, kuris buvo sujungtas su skēnion, nes jų choras išeidavo į sceną kartu su kitais vaidilomis.

Visa tat vadindavosi podium, o aikštė, iš kurios kalbėdavo vaidilos — pulpitum. Be to, teatre buvo vadinamasis anlacum, t. y. uždanga, kuri būdavo užleidžiama iki neprasidėjus vaidinimui, ir vadinamasis siparium — antroji uždanga sienoje.

Romėnų teatras buvo valstybinė įstaiga; ji galėdavo lankyti piliečiai nemokamai, tačiau su tam tikromis kontramarkėmis — tessera, kur būdavo pažymėtos vietos.

Svarbiausi Romos teatrai būvo T. Pompėjaus, T. Korneliaus, Balbos ir T. Marcelos; tuose teatruose tilpdavo po 22.000 žmonių.

Teatrų specialiu trobesių viduri amžiais nebuvo. Vaidinimai eidavo tais laikais bažnyčiose ir vaidindavosi misterijomis. Tų misterijų turiniu dažniausiai būdavo pasakojimai, paimti iš Šv. Rašto, kaip pvz. Kristaus gimimas, kančios ir t. t. Kada misterijos jau negalėjo sutilpti bažnyčiose, jas perkėlė iš pradžių į šventorių, o paskum net į rinką ir į laukus.

Igijus vaidinimams pasaulinio pobūdžio, jie buvo perkelti į mokyklas, dvarus ir t. t.

Naujųjų laikų, vadinasi, ir dabartinių laikų teatrai — labai sudėtas dalykas. Publikos salė, kad galima būtų geriau girdėti ir matyti, daroma paprastai ne didesnė, kaip trims tūkstančiams žmonių. Salės grindys esti apstatytos eilėmis krėslų; tai yra vadinamasis parteris. Tarp parterio ir scenos yra orkestro vieta. Be parterio, dabartiniuose teatruose yra ir keli aukštai, kurių pats aukštutinis vadinasi galerija.

Didesniuose ir gerai pastatytuose teatruose yra kelios uždangos: didžioji — ji atidengiama vaidinimui

prasidėjus ir nuleidžiama jam pasibaigus; antraktinė — ji nuleidžiama po kiekvieno vaidinimo akto ir pagaliau atsargos uždanga, kuri nuleidžiama įvairiais nelaimingais atsitikimais, kaip pvz., ištikus gaisrui. Priešais uždangą yra rampa, su kurios pagalba scena apšviečiama iš priekio. Rampos viduryje randasi sūflerio budelė. Scena esti apstatyta dekoracijomis. Iš šonų — kulisai. Technikinių scenos dalių yra 2: aukštutinė įvairiems daiktų ir artistų skraidymams ir perkėlimams oru ir apatinė — ūmam dekoracijos pakeitimui, staigiam išnykimui ir kt. galams.

Naujųjų laikų teatro architektūroje yra pasirodžiusios dvi srovės. Pirmiau visos teatro vidaus dalys buvo suslėpiamos po vienu bendru slogu; tuo būdu yra pastatytos Berlyno ir Vienos Operos, Maino Frankfurto teatras ir kt. Tačiau pastaraisiais laikais priimta žymėti iš oro pusės tam tikrais papuošimais vidaus teatro sudėtinės dalys — scena, salė ir kt. Tuo nusistatymu yra pastatyta Paryžiaus Opera Naujas Drezdno teatras ir kt.

Tačiau teatro tobulinimas visais atžvilgiais dar nėra užbaigtas dalykas. Del to tobulinimo suka ri suks sau galvas dar ne vienas technikas, ne vienas architektas ir dramatininkas.

Z.

Motina.

(Iš A. Šellero Michailovo romano: „Pūvantf-ralstai“)

Aš lig šiol pamenu, kaip žiemos vakarais, kada aš būdavau išmokęs pamokas, užmegiu ant savo lovelės, ji vis dar sėdi ir siuva rami tyli. Kaip aš mylėdavau jos malonų, liesą veidelį; koks tykius buvo jos pabučiavimas, kad ji, padėjusi darbą ir eidama gulti priedavo pirštų galais prie manęs, žegnojo mane ir tyliai atsargiai spaudė savo karštas lūpas prie mano vaikiškos galvelės. Dažnai ne miegodavau, aš tomis minutėmis ir tik todėl neatsakinėdavau pabučiavimu į jos pabučiavimą, kad neturėtų ji progos manyti, kad ji neatsargiai prikėlė mane arba kad

aš nemiegu del nesveikatos; aš merčiau akis, dėjau si miegą ir jaučiau, kad ji stovi prie manęs uždengusi žvakę ranka, ir ilgai ilgai gėrisi mano veidu.

O, šventos, palaimintos valandėlės, kupinos malonios motinos meilės, ar ne ne jūs padarėte mane geresnį negu aš buvau? Ar ne jūsų šviesa įkrito į mano sielą ir ant visados ją sušildė, išmoko mylėti visa, kas yra meilės verta, ir atleisti ydas žmonėms, kurie niekad nežinojo jos palaimintos įtakos?

Vertė J. Š.

Ž I N I O S

Lietuvoje.

— **Gaisrai.** Pastarosiomis dienomis Šaukėnų (Šaulių ap.) valsčiuje gaisrai padarė žmonėms didelių nuostolių.

Kriklių kaime sudegė keli trobesiai; nuostoliai siekia iki 1.210.000 auks.

Kitoje vietoje, pamiškėje sudegė daržinė su pašarnu. Didelis gaisras buvo taip pat Varputėnų dvare, kur sudegė daržinė su dobilais, šienų ir nekultais ru-

giais. Nuostolių iki 1.450.600 auks. Gaisrų priežastys nežinomos. Ypač pažymėtina, kad to paties dvaro pernai irgi sudegė dideli šieno žagai; gaisro priežastis nebuvo susekta.

— **Atidengė Lietuvos Biržą.** Rugsėjo 29 d. Liet. Prekvbos B-vės satėje, dalyvaujant Anglų, Dana iš Norvegų konsulams ir daugeliui finansininkų ir primoninkų, Lietuvos Biržos steigiamojo komiteto pirmininkas M. Včas atidengė Lietuvos Biržą. Perskaityta L. Biržos statutas, kuris susideda iš 20 paragrafų

Biržos statutu į komitetą jeis ne daugiau kaip 30 narių. Biržos valdybos pirmininku paskirta p. Jazdauskas.

Birža savo operacijas pradėjo spalio 2 d.

— **Del nežmoniško kainų kėlimo.** Gautomis Finansų Ministerijos žiniomis, sulaukyti nežmoniškam kainų kėlimui, įvyko pasitarimas. Nutarta imtis griežtų priemonių, kurios turės būti vykdomos per Karo Komendantus. Bus išleistas privalomas įsakymas del kainų nustatymo litais. Tam tikra specialistų komisija seks kainų kėlimą, ir kaltininkai bus baudžiami pritaikinant visą eilę bausmių iki krautuvių uždarymo, o jų savininkai išsiunčiami iš Kauno.

— **Litai.** Litų spausdinimo darbas Pragoje eina sėkmingai. Šiomis dienomis prisiūsti pirmieji mūsų centų pavyzdžiai. Jie atrodo gražesni ir daug geriau nusisekė, negu laikini litai. Kol kas prisiūsti tik smulkieji nuo 1 iki 50 centų. Jie tokio formato kaip vokiečių dvi markės. Litai bus daug didesni. Jų pavyzdžių dar neprisiūsta. Aukščiausia suma bus 100 litų. Mūsų komisijai Pragoje padeda dirbti 15 čekoslovakų finansų ministro valdininkų, kurie kontroliuoja litų spausdinimą. Apie spalio 15 d. iš Pragos grįš Čekų Slovakų atstovas Lietuvai, kuris parlydės pirmą partiją litų.

— **Naujas L. Š. S. viršininkas.** Į atsisakiusio nuo Lietuvos Šaulių Sąjungos viršininko pareigų p. V. Putvinskio vietą, valdybos nutarimu paskirtas kap. Pranas Klimaitis.

— **Pasikorė.** Patošių kaimo (Plokščių vals.) gyventojas Grybas buvo labai nusiminęs: jo kumelė pastipo, o kitos nusipirkti neįstengė. Reikėjo statyti nauja troba, bet su girininku susipykęs, Grybas naujai trobai statyti medžių negavo. Vieną dieną žmona jį rado girioje pasikorusi.

— **Kiaulių liga.** Užkirčių ir Ozkasvilių kaimuose (Mariampolės apskr.) pasirodė kiaulių liga, kuria apsigusiosios kiaulės greitai gaišta. Ligos požymiai: išgaišęs gyvulys greitai pajuoduoja. Apylinkės gyventojai bijosi, kad toji liga neišsiplėstų.

— **Ištvirkėlių darbai.** Butrimonių valsčiuje, (Alytaus apskr.) per dvi mėnesius sudegė 9 klijimai su visu turtu. Žmonės gauna daugiau grąšinančių laiškelėlių, kad ir daugiau bus deginama. Spalio 2 d. sudegė Kaubonių kaime klijimas, bet šį kartą kaltininkas buvo sugautas, tų pačių namų savininko sūnus, grįžęs iš Amerikos.

— **Lietuvos biudžetas.** Steig. Seimo spalio 6 d. priėmė valstybės biudžetą, kurio balansas suvestas be deficito (nuostolių), bet dargi su nedideliu pelnu — 3 milijonais 900 tūks. auksinų. Viso 1922 m. pajamų numatoma 4.204 tūks. 230 089 auksinų. Išlaidų busią beveik 4 milijonais mažiau.

Lietuva ir užsieniai.

— **Lietuvių kalba latvių mokyklose.** Latvijas Wehstnesis 210 Nr. vedamajame straipsnyje pasisakė, už įvedimą lietuvių kalbos į latvių mokyklas rusų kalbos vietoje, o anglų kalbos vietoje — vokiečių. Lietuvių kalbos reikalingumas aiškinamas tuo, kad Lietuva būsimanti svarbiausia Latvijos eksporto šalis, o be to latviai užpildys inteligentų trūkumą Lietuvoje.

— **Latvių lietuvių koncertas.** Rugsėjo 30 d. Rygoje įvyko lietuvių koncertas, surengtas tų tautų

vienybės draugijos. Latviškąją programos dalį sudarė liaudies motyvų kompozicijos, atliktos simfonijos koncerto ir solistės p-lės Gothard. Iš lietuvių dalyvavo vietinis choras, Karoso vedamas, kuris padainavo eilę liaudies dainų. Buvo svečių iš Kauno, tarp kitų žymus mūsų smuikininkas Leškevičius ir Lietuvos operos dainininkas Kudirka.

Koncertas sumanytas latvių visuomenei supažindinti su lietuvių menu.

Užsieniai.

— **Žuvo Anglų karo laivas.** Anglų karo laivas (naikintojas), susidūręs su priekiu laivu, nuskeno Marmuro mariose. Jame žuvo 10 žmonių; 87 išgelbėti.

— **Susikūlė traukiniai.** Geležinkelio linijoje Varšuva — Demblinas susidūrė traukiniai; 7 vagonai sudežo. Esą 4 užmušti ir 20 sužeisti.

— **Ukraina ir Turakai.** Ukrainos Raudonasis Kryžius siunčia savo atstovus Turkų armijai į pagalbą.

— **Nuskendė laivas.** Netoli Olandų salų Suomų laivas „Storbrotten“, užėjęs ant plaukiančios minos, nuskendo kartu su visais farnautojais.

— **Siunčia daugiau kariuomenės.** Apie 1.000 Anglų karaliaus laivyno jūrininkų išvažiavo iš Siamhamptono į Artimuosius Rytus. Be to, išvyko ten iš Glasgovo ir antras grenadierų gvardijos batalionas.

Antroji Anglų nardomoji flotilija išsiūsta į Viduržemio jūras. Į Artimuosius Rytus dar ruošama siųsti kariuomenės.

Rugsėjo 28 d. į Konstantinopolį atvyko Anglų pėstininkų batalionas ir 100 Anglų oro laivyno lakūnų.

— **Naujas Graikų ministerių kabinetas.** Naują Graikų kabinetą sudarė Žaimis. Dauguma vyriausybės narių — Venizelos šalininkai. Kalbama, kad užsienių reikalų ministerija būsimanti pavesta Venizelosui.

Atėnuose esanti grąžinta tvarka ir ramybė. Sukilime žuvęs tik vienas žmogus.

— **Anglai kraustosi iš Konstantinopolio.** Anglų kabinetas nutarė savo kariuomenę kraustyti iš Konstantinopolio, o visas jėgas sutraukti į Galipolio pusiasalį ir į Čanaką. Visas savo įstaigas anglai gabena į Čanako srį.

— **Kemalistų Užs. Reik. ministerio nota Poincaré.** Kemalistų užsienių reikalų ministeris nusiuntė Poincaré notą, pareikšdamas, kad jau esąs duotas įsakymas Kemalistų kariuomenei, kad ji tuoj liautųsi veikus ties Konstantinopolio, Čanak ir Kalé. Be to, notoje reikalaujama, kad Graikai evakuotų Trakiją už Maricą ir Adrianopolį.

— **Vėl prasidėję Graikų Turkų susirėmimai.** Rugsėjo 29 d. Turakai peržengė neutralinę zoną. Tą pat dieną buvę kovų tarp Turkų ir Graikų. Pranešama, kad vėl prasidėję Graikų ir Turkų susirėmimai. Į Trakiją atvyksta vis daugiau Graikų kariuomenės.

— **Amerikos šautuvai Rusijai.** Nau-Jorke ruošinama išsiųsti į Petrapilį 500.000 šautuvų.

— **Kariuomenės manevrai.** Į Paryžių atvyko serbų — kroatų — slavėnų komisija, kurioje yra Serbų apsaugos ministerijos adjutantas generolas Pasič, artilerijos viršininkas ir dar penki aukštesnieji štabo karnininkai. Jie dalyvaus Prancūzų kariuomenės manevruose.

— Mirė Latvių kompozitorius Jurjenas. Spalio 3 d. Rygoje iškilmingai palaidotas miręs latvių kompozitorius Andrėjus Jurjenas. Laidotuvėse dalyvavo didelė žmonių minia. Mokyklos tą dieną nedirbo.

A. Jurjenas rinko taipogi latvių liaudies dainas; jis laikomas latvių tautinės muzikos tėvu.

— Vokietijoje stoka pinigų. Vokietijoje jaučiamas didelis pinigų trūkumas. Tam trūkumui pašalinti, valstybės bankas nutaręs pradėti leisti kasdien po 8.000 milijonus markių.

— Siena tarp Lenkijos ir Čekoslovakijos. Komisija sienoms nustatyti nutarusi praveisti sieną tarp Lenkijos ir Čekoslovakijos šiaurės link nuo Javožynos. Iki rugpjūčio 6 d. tos valstybės negalėjo tuo reikalu susitarti, nes Benešas buvo įnešęs Paryžiuje griežtą protestą prieš tos komisijos pasiūlymą dėl Javožyos.

— Konferencija Artimųjų Rytų konfliktui nagrinėti. Spalio 3 d. Mudanijoje prasidėjo konferencija Artimųjų Rytų konfliktui nagrinėti. Prieš oficialės konferencijos atidarymą įvykęs atskiras Anglų ir Turkų atstovų pasitarimas.

Graikai ruošė defenzivą Turkijoje. Slėpna graikų kariuomenė performuojama ir sukoncentruojama Čadalžos linijoje. Konstantinopolio militarinės sferos šį Graikų priemonę laiko bergždiu darbu, kadangi kariuomenė yra per daug demoralizuota.

Turkai irgi koncentruoja savo karo jėgas ties Ismidz.

— Turkai atstato sunaikintą sritį. Turkai deda visas pastangas karo sunaikintoms sritims atstatyti. Į darbą imama 25.000 graikų belaisvių.

— Karo pailaubos. Angaros Tautinė Taryba paskelbė įsakymą, kad karo pailaubos prasidėjusios visu frontu. Turkų kariuomenė evakuojanti neutralinę zoną.

Kemal paša pareiškęs Mudanijos konferencijos metu nepulsias Čanako, nei Konstantinopolio.

Kemal Pašą reikalaušias Vakarų Trakijoje plebiscito. Šis klausimas bus svarstomas taikos konferencijoje.

— Turkai atsitraukė iš neutralinės zonos. Turkų karo vadai gavo įsakymą neatidėliojant, atitraukti kariuomenę iš neutralinės zonos. Iš Dardanelių srities kavalerija pasitraukusi.

Angaros krašto apsaugos ministris suorganizavęs naują Turkų armiją iš 80.000 vyrų, kurią aprūpinęs ginklais, atimtais iš Graikų, ir paskyręs ją Trakijai užimti.

— Okupuoja Trakiją. Artimųjų Rytų padėtis Mudanijos konferencijoje staiga pakitėjo, kadangi Turkai, neduodami jokių garantijų mažumoms apsaugoti, reikalavo tuojau okupuoti Trakiją. Santarvės generolai visą reikalą atidavė savo vyriausybėms. Krizis įvyko todėl, kad Turkai veidmainingai pasielgė, nes Angaros valdžios prižadai visai nesutinka su Turkų atstovų nusistatymu.

Santarvės generolai, kurie buvo atvykę iš Konstantinopolio, pasitarti su savo vyriausybėmis, vėl atvyko į Mudanijos konferenciją.

— Vėl įsiveržė į neutralinę zoną. Spalio 6 d. Turkų kariuomenės dalys vėl įsiveržusios į neutralinę zoną ties Ismidu.

— Tremtinių evakuacija iš Smirnos pasibaigė. Tremtinių evakuacija iš Smirnos pasibaigė spalio mėn. 1 d. Išstremta 180.000 žmonių. Evakuacijos darbui daugiausia padėjo Amerika ir Anglija.

Suomijoje stačiatikių bažnyčia atskira nuo Rusijos. Kad paralizuoūt stačiatikių dvarininkų agitaciją Suomijoje, valdžia nutarusi Suomijos stačiatikių bažnyčią atskirti nuo Rusijos.

— Nuostoliai spekuliuojant vokiečių markėmis. Jungtinės Valstybės, spekuliuodamos vokiečių markėmis, gavo 1.130 milijonų dolerių nuostolių. Anglija tokiu pat būdu nustočiusi 170 milijonų svarų sterlingų.

Kareivio Eimučio paminklo fondas.

Anksčiau paskelbta 32.465 auk. 80 sk.

Biržų Karo Komendantūra. Eil. Dikčius 100 auk.; kap. Michelevičius 70 auk.; po 50 auk. kap. Šimėnas, k. vald. Švedas, v. rašt. Stankevičius, eil. Bumia; virš. Barziliauskas 30 auk.; eilinis Stveleckis 26 auk.; po 25 auk. gr. Erkis, eil. Karneckis; po 20 auk. v. p. Radavičius, gr. Gendvilis, Strazdas, eil. Jonikas, Jarkūnas, Radvotas, Kaminskas, Kairys, Budnorina, Adulis; po 15 auk. eil. Kelminskas, Jasūnas; eil. Sereikis 12 auk.; eil. Doma 11 auk.; po 10 auk. gr. Labukas, eil. Mieliauskas, Baltėnas, Kartenis, Kaluzevičius, Sapožnikovas; eil. Karbanškas 6 auka; po 7 auk. eil. Danius, Davidovas; eil. Šmukleris 6 auk.; po 5 auk. eil. Daukša, Pocius, Valeika, Jaraščūnas, Cholopovas; po 4 auk. eil. Trivalas, Sovickas.

Ir viso 850 auk.

Ir viso 33.314 auk. 80 sk.

Pranešimai.

Nuo spalio mėn. 1 d. iki Naujų 1923 Metų „Kario“ prenumerata nustatoma 75 centais. Todėl visų „Kario“ skaitytojų prašome siųsti toliau prenumeratą centais, o padarytas prenumeratas papildyti, skaitant vokiečių markes esančiuoju lito kursu.

„Kario“ Redakcija.

Redakcijos atsakymai.

J. Driskiui. 1. Negalima 2. Apie išvažadavimą iš kariuomenės tuo tarpu tikrų žinių nėra.

S. Račkaičiui. Tas priklauso nuo jūsų teologinio viršininko.

J. Penykui. Turi, nes tuo tarpu nėra Vyt Kryž. įstatymo.

J. Vekeržtai. Turėdami 20 dlm. žemės gauti negalite.

V. Brokui. Kai bus parėdymas.

P. Baranaukui. Tuo tarpu nežinau.

A. Kairiui. Nesant dokumentams, negalima.

C. Bičiui. Reikės; bus įsakyta.

V. Altsauskiui. 1. Tai jums pasakys toje vietoje, kur norite pastoti. 2. Jūs parabote kelintais metais jūsų brosis yra gimęs.

J. Šimkui. Reikės atitarnauti pasirašytą sutartį laiku.

Pusk. J. Dirsei. Turint 29 dšm., negalima.

J. p. Kundrotui. Nepaaiškinate smulkiai savo šeimos sudėties, todėl išspręsti klausimo negalima.

A. Šagoniui. 1. 3 metai. 2. Galite. Kiti klausimai ne mūsų kompetencijos.

A. Kulikauskiui. Jei teismas jus išteisino, į tarnybą bus įskaitytas tik laikas, išbūtas lenkų nelaisvėje.

St. Žemaičiui. Jei nebūsate atleisti, kada broli šauks,—jis bus paimtas.

Srečiam nepilnam. Negalima.

A. Maizriunui. Jo išsivadavimo klausimą spręs vietos Naujokų Šaukimo Komisija.

J. Ovčinkui. Atlikę bausmę galėsite.

J. Lipštai. Tuo tarpu nežinoma.

M. Didui. Kaip savanoris galite išsivaduoti atitarnavę pasirašytą sutartyje laiką. Kreiptis reikia komandos keliu į savo dalies viršininką.

A. Cėpuliui. Išbūtas laikas bataliono daboklėje į tarnybą neįskaitomas.

Kariui. Eilėraščiai nevykę.

F. Panikiui. Tuo tarpu nežinia.

J. Račiui. Einant dabartiniais įstatymais, galės.

J. Judžentui. Tokio įstatymo nėra.

A. Kalniui. Galėsite. Kreiptis reikia pas savo apskr. Ž. Ū. ir V. T. M-jos įgaliotinį.

Bėdos Batui. Būsate. Atitarnautas laikas savanoriu bus įskaitomas į bendrąjį tarnybos laiką.

Kyks—pragram. Ne.

Juozui S. Tokių teisių nėra bet, tur būt, buvo priežastys.

B. Salegrebui. Žiūrint, kuriam laikui esate pasirašę sutartį.

J. Milkevičiui. Po Naujų Metų galėsite stoti į suaugusių gimnaziją, Kaune arba Šiauliuose; nepasitvirtintieji atleidžiami nuo mokesnio. Pragyvenimui užsidirbti stokitės į tarnybą — tas mokslui nekludys, nes mokslas einamas vakarais.

A. Burkauskui. Vokiečių knygučių minimų, jūsų laiške neturime. „Tapografijos ženklai“ ir „Instruktorius telefono komutatoris“ — yra. Pirmoji knygutė kaštuoja 6 auks. antroji — 25 auks.

S. Malakauskiui. Išvaryti negali. Jei tas dvaras bus porceliuojamas, galėsite žemės gauti, bet tik atitarnavę savo laiką kariuomenėje. Jūsų apskr. Ž. Ū. ir V. T. M-jos įgaliotinis paaiškins, kuriuo būdu ir kaip geriau, gauti žemės.

V. Toliunui. Negalite, nes tėvas turi tik 53 m. amžiaus.

Eil. Ardanavičiui. Nerašote, kiek tarnaujate. Jei tėvas neturi 55 metų jūsų šaukimo dieną, išsivaduoti negalima.

V. p. Grudzinskiui. Kai bus parėdymas, galėsite.

A. Kulešiui. Taip, todėl jūs ir buvote pašaukti. Išsivaduosite atitarnavę savo laiką.

J. Lapauskiui. Galite. Prisiųskite tik pašto ženklą atsakymui.

S. Žilinskiui. Jei yra dokumentai, kad tą žemė pirma buvo tamtos, paduokite prašymą savo apskr. Ž. Ū. ir V. T. M-jos įgaliotiniui.

Jei jūs dabar kur kitur nuomojate žemę — jums bus duota pirmenybė toje vietoje, kada dvaras bus porceliuojamas.

D. Kauzai. Gausite, jei jūsų krašte nėra daugiau žemės kaip jūs rašote.

A. Pauliui. 1. Palnidimas vasaros darbams užbaigtas. 2. Skaitosi.

Jau išėjo iš spaudos

„MŪSŲ ŽINYNAS“

karo mokslo ir istorijos žurnalas.

II tomas. 3 (6) nr.

Turinys:

Generolas Radas-Zenkavičius. Kautynių auto vežimai.

Gen. Štabo karininkas K. Boleckis. Pozicinis karas.

Pulkininkas Bobinskis. Bendri samprotavimai dėl optikos ryšių technikos prietaisų įtaisymo ir trumpas tų prietaisų aprašymas.

Vyr. leit. Gabrys. Bedūmių ir silpnadūmių parakų istorijos gaminimo ir pritaikymo bruožai.

Generolas Radas-Zenkavičius. Trumpas didžiojo karo eskizas.

Kapitonas Gladutis. Iš Rumunijos fronto lietuvių karių gyvenimo.

Kap. Biržiška. XV—XVIII amž. Lietuvos kariuomenės vadai.

Augustinas Janulaitis. Kunigai ir 1831 m. revoliucija Lietuvoje.

Klaipėdiškis. Mažosios Lietuvos politikos veidrodis.

Kritika ir bibliografija:

a) Iš vokiečių karo literatūros,

b) Iš rusų karo literatūros.

c) Knygos lietuvių kalboje.

Karo literatūros rodyklė.

Lietuvos gynėjau - kareivil!

Jei nori žinoti kaip gyvena tavo broliai - seserys tautiečiai, atsiskyrę nuo tavo dabar gimamos jų gimtosios šalies Lietuvos, tai prašyk savo giminių arba pažįstamų, kad tau užsakytų savaitinį laikraštį

„Išeivių Drauga“

kurį leidžia

Britanijos lietuvių kat. darbininkų sąjunga

ir iš kurio tu sužinosi kaip gyvena tavo tautiečiai Škotijoje ir visoje Didžiojoje Britanijoje (Anglijoje).

Draugiškas sveikinimas Lietuvos kareiviams nuo

„Išeivių Drauga“,
281 Eglinton str.,
Glasgow, S. S.,
Scotland.

K A R I A I !

Prašykite savo Amerikos giminių ir pažįstamų, kad išrašytų jums vienintėlį Amerikos lietuvių iliustruotą žurnalą

„V Y T I“.

„VYTI“ leidžia Amerikos Lietuvių Katalikų Jaunimo Sąjunga — Lietuvos Vyčiai.

„VYTYJE“ kaip veidrodyje, atspindi Amerikos lietuvių jaunimo gyvenimas ir darbai.

„VYTYJE“ telpa įžymiausių rašytojų, gyvenančių Lietuvoje ir Amerikoje, raštai.

„VYTIS“ eina du kartu mėnesyje. Prenumerata metams į Lietuvą tikrai 4 doleriai.

Pažiūrėti vieną numerį siunčiame dovanai.

„V Y T I S“

4736 So. Wood St., Chicago, Ill.
U. S. of America.

Reikalaukite visos Lietuvos knygynuose, skaityklose ir pas laikraščių pardavėjus.

ATSPINDŽIAI

12—13 nr. (rugpiūčio—rugsėjo m.)

TURINYS YRA:

Paveikslų:

Kr. Ap. Min. majoras inž. Sližys;
Amerikos de jure Kaune liepos 28 d.
(4 pav.);

Amerikos de jure Latvijoje;
Mažoji Lietuva (5 pav.);

Pirmoji Lietuvos žemės ūkio ir pramonės paroda Kaune (4 pav.);

Lietuviai ir latviai (iš Rygos) futbolininkai Kauvo ažuolų aikštėj ir kt.

Raštų:

Inž. Bolius Sližys.

Trioletas. — Juozas Tysliava.

Iš Adomo Mickevičiaus «Pono Tado»
Vertė A. Valaitis.

Adomas Varnas. — J. Lts.

Lietuvos ir Italijos kultūriniai santykiai.

Bibliografija.

Redakcijos ir administracijos adresas: Kaunas, Lai-
svės Alėja 12 Nr. Telef. 90.
Ekspedicijos adresas: Kaunas, D. Totorių g. 14 Nr.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Lietuvos Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.